

w XII Liceum Ogólnokształcącym im. Marii i Georga Dietrichów

w Olsztynie

Autor: Marian Seroczyński – nauczyciel historii/WOS - u

Miejsce realizacji innowacji: XII Liceum Ogólnokształcące im. Marii i Georga Dietrichów w Olsztynie

Data rozpoczęcia innowacji: 1 września 2016 r.

Termin zakończenia innowacji: 30 czerwca 2018 r.

Rodzaj innowacji: programowa

I. Założenia programu.

Każdy człowiek od narodzin aż do swojej śmierci posiada zdolność prawną. Od momentu ukończenia 18 lat uzyskuje pełną zdolność do czynności prawnych, co oznacza, że może rozporządzać swoimi prawami i samodzielnie kształtować swoją sytuację prawną.

Pracując, ucząc się, kupując i sprzedając dobra materialne, płacąc podatki, udając się na wypoczynek – nieustannie korzystamy ze zdolności do czynności prawnych, lecz często nie zdajemy sobie nawet z tego sprawy. Tymczasem, wiedza na temat funkcjonowania obywatela w ramach obowiązującego systemu prawa powinna być znana każdemu. Ta myśl stała się fundamentem idei prowadzenia w klasach w naszej szkole przedmiotu Edukacja prawna.

II. Podstawowe informacje o przedmiocie Edukacja prawna.

Uczniowie klas realizują edukację przedmiotu w cyklu dwuletnim, omawiając historię prawoznawstwa, czyli najważniejszych aktów prawnych, jakie były generowane na przestrzeni dziejów oraz elementy prawa. Celem realizacji programu nauczania przedmiotu Edukacja prawna jest kształtowanie umiejętności posługiwania się pojęciami prawnymi, korzystania z tekstów źródłowych, analizowania i interpretowania norm prawnych oraz wyjaśniania mechanizmów funkcjonowania państwa i prawa. Osiągnięcie założonych celów kształcenia umożliwi stosowanie podających i aktywizujących metod nauczania, jak: wykład informacyjny, dyskusja dydaktyczna, metoda przypadków, metoda sytuacyjna oraz ćwiczenia.

Ćwiczenia powinny być prowadzone w pracowni z dostępem do Internetu. Podczas zajęć uczniowie powinni korzystać z aktów prawnych, komentarzy i materiałów prasowych oraz komputerowych programów specjalistycznych i zasobów Internetu. Pożądane jest tworzenie

sytuacji problemowych skłaniających uczniów do aktywnego uczestnictwa w zajęciach i określania własnego stanowiska w omawianych kwestiach.

W procesie nauczania uczeń powinien opanować elementarną wiedzę o istocie prawa i jego roli w demokratycznym państwie oraz umiejętności posługiwania się aktami prawnymi i dokonywania prawidłowej wykładni przepisów. Szczególnie ważne jest kształtowanie nawyku bezpośredniego korzystania z aktów normatywnych, a nie wyłącznie komentarzy. Nabyte umiejętności ułatwią uczniom samodzielne i efektywne podejmowanie właściwych decyzji.

III. Informacje o realizowanym programie nauczania.

Uczniowie, uczęszczający do XII Liceum Ogólnokształcącego im. Marii i Georga Dietrichów w Olsztynie, uzyskają możliwość zdobycia pewnej i rzetelnej wiedzy z zakresu nauk prawnych dzięki programowi autorskiemu, które zostały opracowane pod merytorycznym patronatem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i są realizowane w cyklu dwuletnim. Program, prowadząc uczniów przez historię powszechną, zapoznaje ich z najważniejszymi pomnikami prawa, począwszy od epoki starożytnej aż po wiek XXI. Daje on uczniom komplementarny wykład z zakresu wstępu do prawoznawstwa, prawa konstytucyjnego, cywilnego, prawa karnego, rodzinnego i prawa administracyjnego.

Działania przygotowawcze

Edukacja uczniów nie ogranicza się tylko do zajęć dydaktycznych w szkole. Uczniowie uczestniczą w imprezach otwartych UWM (np. Dni Edukacji Prawniczej, sesje i konferencje naukowe), a także są obecni na wybranych rozprawach w Sądzie Okręgowym w Olsztynie. Ponadto uczniowie biorą udział w spotkaniach z przedstawicielami zawodów prawnych: adwokatami, sędziami, prokuratorami, specjalistami z różnych dziedzin prawa. Wskazane jest również prezentowanie filmów z zakresu prawa oraz organizowanie wycieczek dydaktycznych do organów administracji publicznej i kancelarii prawnych.

Zakres współpracy z UWM

Uczniowie uczestniczą w zajęciach przygotowanych specjalnie dla nich przez UWM (np. warsztaty metodyczne dotyczące określonych gałęzi prawa, wykłady, doświadczenia z wariografem, ćwiczenia w laboratorium kryminalistycznym). Biorą także udział w spotkaniach tematycznych z wybranymi pracownikami naukowymi UWM.

IV. Kompetencje uczniów po zakończeniu kształcenia.

Uczniowie po zakończeniu edukacji będą dysponowali wiedzą prawną z zakresu stosowania prawa konstytucyjnego, cywilnego, pracy, rodzinnego, karnego i administracyjnego. Zyskają tym samym świadomość prawną, czyli umiejętność poruszania się w ramach rzeczywistości

demokratycznego państwa prawnego: będą potrafili wypełniać, formułować, określone rodzaje dokumentów, poznają zasady funkcjonowania różnych instytucji, a tym samym zdobędą fundamentalną wiedzę na temat prawnych uwarunkowań życia w społeczeństwie prawno-informacyjnym XXI wieku i będą w pełni świadomie korzystać z przysługującej im zdolności do czynności prawnych. Podczas realizacji programu szczególną uwagę należy zwrócić na istotę demokratycznego państwa prawnego i zasady jego funkcjonowania oraz formy ustrojowe współczesnych państw.

Program Edukacji prawnej przygotowuje do podjęcia studiów: prawo, administracja, zarządzanie, stosunki międzynarodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne, resocjalizacja, politologia, historia i inne. Uczniowie po zakończeniu edukacji prawnej mogą starać się o uzyskanie zarówno indeksu UWM, jak i innych uczelni. Obok studiowania klasycznych zawodów prawnych, takich jak adwokat, sędzia, prokurator, radca prawny, uczniowie mogą również zdobywać specjalistyczne wykształcenie prawno-biznesowe. Mogą również zostać specjalistami z zakresu prawa administracyjnego, znajdując pracę w różnego rodzaju organizacjach pozarządowych.

V. Podstawy prawne.

Program nauczania przedmiotu Edukacja prawna opracowany jest zgodnie z następującymi aktami prawnymi:

- ustawa z dnia 8 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) ze szczególnym uwzględnieniem ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 205, poz. 1206),
- rozporządzenie z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 204),
- rozporządzenie MEN z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. 2012 r., poz. 752),
- rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 z późn. zm.),

VI. Propozycja rozkładu materiału nauczania przedmiotu.

Materiał nauczania w pierwszym roku

1. Podstawowe pojęcia prawne.

Rodzaje przepisów prawnych. Sposoby powstawania prawa. Rodzaje i charakterystyka aktów normatywnych. Norma prawna, jej cechy i budowa. Struktura i hierarchia aktów normatywnych. Źródła prawa.

Gałęzie prawa. Obowiązywanie prawa co do miejsca, czasu i osoby. Zasady tworzenia prawa. Stosowanie prawa i wykładnia prawa. Elementy stosunku prawnego. Wykazywanie różnic między poszczególnymi źródłami prawa. Dokonywanie wykładni wybranych przepisów prawa. Analizowanie trybu uchwalania ustaw.

2. Podstawowe wiadomości o państwie i prawie.

Pojęcie państwa i jego cechy. Funkcje państwa. Pojęcie typu i formy państwa. Demokratyczne państwo prawne. Współczesne formy państw demokratycznych. Pojęcie organu państwowego i klasyfikacja organów. Charakteryzowanie systemów: parlamentarno - gabinetowego, prezydenckiego, mieszanego i kanclerskiego. Systematyka najważniejszych aktów prawnych.

3. Historia konstytucjonalizmu.

Funkcje i zasady konstytucji. Systematyka konstytucji. Sposób uchwalania i zmiany konstytucji. Konstytucje w Polsce i zagranicą. Treść i znaczenie wstępów do konstytucji. Wejście w życie konstytucji i jej gwarancje.

4. Konstytucyjne zasady ustroju RP. System organów państwowych.

Zasady systemu wyborczego. Sejm i Senat - pozycja ustrojowa, struktura i kompetencje. Rada Ministrów i administracja rządowa. Pozycja i kompetencje Prezydenta RP.

Sądy i Trybunały - Sąd Najwyższy, sądy powszechne, Naczelny Sąd Administracyjny, wojewódzkie sądy administracyjne, sądy wojskowe, Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu. Najwyższa Izba Kontroli - organizacja i zakres działania. Rzecznik Praw Obywatelskich. Sporządzanie skarg do Rzecznika Praw Obywatelskich wywołanych naruszeniem prawa przez instytucje władzy publicznej. Modele samorządu terytorialnego. Partie polityczne i grupy nacisku w mechanizmie funkcjonowania państwa.

5. Prawo Wspólnot Europejskich (Unii Europejskiej).

Współpraca międzynarodowe. Prawo międzynarodowe, prawo wspólnotowe, prawo krajowe. Organy Wspólnot Europejskich. Analizowanie wybranych orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu.

6. Prawa człowieka.

Pojęcie i źródła praw człowieka. Międzynarodowa ochrona praw człowieka a prawo polskie – system międzyrządowy i pozarządowy Akty normatywne. Konwencje praw człowieka. Zbiory orzeczeń.

Propozycja podziału godzin na realizację poszczególnych działów tematycznych w pierwszym roku:

Podane w tabeli liczby godzin na realizację poszczególnych działów mają charakter orientacyjny. Nauczyciel może wprowadzić zmiany, w zależności od potrzeb edukacyjnych.

Lp.	Działy tematyczne	Orientacyjna liczba godzin
1.	<p>Podstawowe pojęcia prawne</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodzaje przepisów prawnych; sposoby powstawania prawa; rodzaje i charakterystyka aktów normatywnych, norma prawna, jej cechy i budowa; struktura i hierarchia aktów normatywnych; źródła prawa; • gałęzie prawa; obowiązywanie prawa co do miejsca, czasu i osoby; zasady tworzenia prawa; stosowanie prawa i wykładnia prawa; elementy stosunku prawnego; wykazywanie różnic między poszczególnymi źródłami prawa; dokonywanie wykładni wybranych przepisów prawa; analizowanie trybu uchwalania ustaw; 	3
2.	<p>Podstawowe wiadomości o państwie i prawie</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie państwa i jego cechy; funkcje państwa; pojęcie typu i formy państwa; • demokratyczne państwo prawne; współczesne formy państw demokratycznych; • pojęcie organu państwowego i klasyfikacja organów; • charakteryzowanie systemów: parlamentarno-gabinetowego, prezydenckiego, mieszanego i kanclerskiego. • systematyka najważniejszych aktów prawnych; 	6
3.	<p>Historia konstytucjonalizmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcje i zasady konstytucji; systematyka konstytucji; • sposób uchwalania i zmiany konstytucji; • konstytucje w Polsce i zagranicą; treść i znaczenie wstępów do konstytucji; wejście w życie konstytucji i jej gwarancje; 	3

4.	<p>Konstytucyjne zasady ustroju RP. System organów państwowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady systemu wyborczego; • Sejm i Senat - pozycja ustrojowa, struktura i kompetencje; • Rada Ministrów i administracja rządowa; • pozycja i kompetencje Prezydenta RP; • Sądy i Trybunały - Sąd Najwyższy, sądy powszechne, Naczelny Sąd Administracyjny, wojewódzkie sądy administracyjne, sądy wojskowe, Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu. Najwyższa Izba Kontroli - organizacja i zakres działania. Rzecznik Praw Obywatelskich; • sporządzanie skarg do Rzecznika Praw Obywatelskich wywołanych naruszeniem prawa przez instytucje władzy publicznej; • modele samorządu terytorialnego. 	8
5.	<p>Prawo Wspólnot Europejskich (Unii Europejskiej)</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpraca międzynarodowa; prawo międzynarodowe, prawo wspólnotowe, prawo krajowe; • organy Wspólnot Europejskich; • analizowanie wybranych orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu; 	3
6.	<p>Prawa człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie i źródła praw człowieka; • międzynarodowa ochrona praw człowieka a prawo polskie – system międzyrządowy i pozarządowy/; • Akty normatywne; Konwencje praw człowieka; zbiory orzeczeń; 	3
7.	Powtórzenia wiadomości i prace klasowe	4
	łącznie	30

Materiał nauczania w drugim roku

1. Kształcenie w zakresie prawa administracyjnego.

Struktura administracji centralnej i samorządowej w Polsce. Formy działania i zadania administracji. Postępowanie administracyjne. Uczestnicy postępowania. Dowody. Odwołania.

Postępowanie sędow-administracyjne. Istota i rozwój postępowania. Zakres obowiązowania kpa i zasady ogólne. Organy administracji i ich właściwość. Wyłączenie pracownika lub organu. Strony lub podmioty na prawach strony. Doręczenia, wezwania i terminy. Wszczęcie postępowania. Przerwanie toku postępowania. Decyzja, postanowienie, ugoda administracyjna. Kontrola instancyjna.

2. Procedura karna.

Przestępstwo i jego rodzaje. Formy stadialne przestępstwa. Odpowiedzialność karna. Kary i środki karne. Zasady wymiaru kary. Postępowanie przygotowawcze. Postępowanie sędowe. Uczestnicy postępowania i ich prawa. Postępowanie odwoławcze.

3. Prawo rodzinne.

Małżeństwo, przesłanki i przeszkody zawarcia małżeństwa. Przesłanki rozwodu, separacji i unieważnienia małżeństwa. Prawa i obowiązki małżonków. Małżeński ustrój majątkowy. Obowiązek alimentacyjny. Władza rodzicielska. Uznanie i zaprzeczenie rodzicielstwa. Instytucje opieki i kurateli. Przynależenie i jego skutki.

4. Prawo pracy.

Stosunek pracy i jego rodzaje. Umowa o pracę i jej rodzaje. Obowiązki pracodawcy i pracownika. Urlopy pracownicze. Rozwiązywanie umów o pracę. Okres wypowiedzenia umowy. Czas pracy. Odpowiedzialność pracownika i jej rodzaje. Umowy o zakazie konkurencji i zasady ochrony danych w jednostce organizacyjnej. Rozwiązywanie sporów i sytuacji konfliktowych ze stosunku pracy w jednostce organizacyjnej. Zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego z tytułu choroby, wypadku przy pracy, macierzyństwa. Naruszenia praw pracowniczych. Mobbing, dyskryminacja w stosunkach pracy i formy zapobiegania tym zjawiskom. Postępowanie w sytuacjach konfliktowych w jednostce organizacyjnej.

5. Prawo cywilne.

Przedmiot i zakres prawa cywilnego. Podmioty prawa cywilnego. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych. Ubezważnowolnienie i jego skutki. Pełnomocnictwo i jego rodzaje. Terminy w prawie cywilnym. Odpowiedzialność cywilna i jej rodzaje. Zobowiązania. Rodzaje umów cywilnoprawnych. Prawo rzeczowe. Pojęcie i rodzaje rzeczy, charakter praw rzeczowych. Instytucje prawa rzeczowego. Charakterystyka praw rzeczowych. Prawo spadkowe. Pojęcie spadku, dziedziczenia, spadkodawcy i spadkobiercy. Zasady dziedziczenia ustawowego. Formy testamentu i warunki jego ważności. Stanowisko prawne spadkobiercy. Zapis, zachówek, wydziedziczenie. Postępowanie cywilne. Postępowanie cywilne procesowe i nieprocesowe.

Podmioty procesu cywilnego. Pisma procesowe. Orzeczenia i ich zaskarżanie. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne.

Propozycja podziału godzin na realizację poszczególnych działów tematycznych w drugim roku:

Podane w tabeli liczby godzin na realizację poszczególnych działów mają charakter orientacyjny. Nauczyciel może wprowadzić zmiany, w zależności od potrzeb edukacyjnych.

Lp.	Działy tematyczne	Orientacyjna liczba godzin
1.	<p>Kształcenie w zakresie prawa administracyjnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • struktura administracji centralnej i samorządowej w Polsce; formy działania i zadania administracji; • postępowanie administracyjne; uczestnicy postępowania; dowody; odwołania; • postępowanie sędow-administracyjne; istota i rozwój postępowania; zakres obowiązywania kpa i zasady ogólne; • organy administracji i ich właściwość; strony lub podmioty na prawach strony; • doręczenia, wezwania i terminy; wszczęcie postępowania; przerwanie toku postępowania; decyzja, postanowienie, ugoda administracyjna; 	3
2.	<p>Procedura karna</p> <ul style="list-style-type: none"> • przestępstwo i jego rodzaje; formy stadialne przestępstwa; • odpowiedzialność karna; kary i środki karne; • zasady wymiaru kary; postępowanie przygotowawcze; postępowanie sądowe; uczestnicy postępowania i ich prawa; postępowanie odwoławcze; 	4
3.	<p>Prawo rodzinne</p> <ul style="list-style-type: none"> • małżeństwo, przesłanki i przeszkody zawarcia małżeństwa; przesłanki rozwodu, separacji i unieważnienia małżeństwa; • prawa i obowiązki małżonków; małżeński ustrój majątkowy; • obowiązek alimentacyjny; władza rodzicielska; uznanie i zaprzeczenie rodzicielstwa; instytucje opieki i kurateli; 	4

	przysposobienie i jego skutki;	
4.	<p>Prawo pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosunek pracy i jego rodzaje; umowa o pracę i jej rodzaje; • obowiązki pracodawcy i pracownika; urlopy pracownicze; rozwiązywanie umów o pracę; okresy wypowiedzenia umowy; • czas pracy; odpowiedzialność pracownika i jej rodzaje; rozwiązywanie sporów i sytuacji konfliktowych ze stosunku pracy w jednostce organizacyjnej; zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych; • naruszenia praw pracowniczych; mobbing, dyskryminacja w stosunkach pracy i formy zapobiegania tym zjawiskom; postępowanie w sytuacjach konfliktowych w jednostce organizacyjnej; 	4
5.	<p>Prawo cywilne</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedmiot i zakres prawa cywilnego; podmioty prawa cywilnego; zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych; ubezwłasnowolnienie i jego skutki. • odpowiedzialność cywilna i jej rodzaje; zobowiązania; rodzaje umów cywilnoprawnych; • prawo rzeczowe; pojęcie i rodzaje rzeczy; charakter praw rzeczowych; • prawo spadkowe; pojęcie spadku, dziedziczenia, spadkodawcy i spadkobiercy; zasady dziedziczenia ustawowego; formy testamentu i warunki jego ważności; • postępowanie cywilne; postępowanie cywilne procesowe i nieprocesowe; podmioty procesu cywilnego; pisma procesowe Orzeczenia i ich zaskarżanie. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. 	5
6.	Powtórzenia wiadomości i prace klasowe	4
7.	łącznie	24

VII. Środki dydaktyczne.

Materiały prasowe, wzory pism, formularze, publikacje organów rządowych i samorządowych, specjalistyczne programy komputerowe, filmy edukacyjne z zakresu prawa i administracji.

VIII. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów powinno odbywać się systematycznie, na podstawie ustalonych kryteriów.

W trakcie oceniania należy zwrócić uwagę na aktywność uczniów podczas zajęć, umiejętność współpracy w grupie oraz umiejętność posługiwania się terminologią prawniczą. Proces oceniania powinien obejmować diagnozę poziomu wiedzy ucznia przed przystąpieniem do realizacji programu, sprawdzanie postępów uczniów w trakcie realizacji programu oraz rozpoznawanie trudności w osiągnięciu celów kształcenia oraz sprawdzanie wiadomości i umiejętności po zrealizowaniu programu.

Do sprawdzania osiągnięć szkolnych uczniów poleca się stosować:

- sprawdziany pisemne: krótką wypowiedź na piśmie lub rozwiązanie zadania problemowego,
- semestralne testy osiągnięć szkolnych z zadaniami wielokrotnego wyboru,
- ukierunkowane obserwacje czynności ucznia w czasie wykonywania ćwiczeń.

Podczas oceniania należy zwracać szczególną uwagę na interpretacje przepisów oraz stosowanie specyficznych form wypowiedzi i konstrukcji zapisów w dokumentach prawnych.

W ocenie końcowej należy uwzględniać wyniki wszystkich metod sprawdzania stosowanych przez nauczyciela.

IX. Ewaluacja.

W czasie trwania innowacji i po jej zakończeniu będą prowadzone działania ewaluacyjne, których wnioski pozwolą na optymalizację realizowanych celów oraz stosowanych na zajęciach form i metod pracy. Celem ewaluacji będzie uzyskanie informacji zwrotnej na temat funkcjonowania programu.

Uczniowie po zakończeniu edukacji będą dysponowali wiedzą prawną z zakresu stosowania prawa cywilnego, karnego i administracyjnego, rodzinnego. Zyskają tym samym świadomość prawną, czyli umiejętność poruszania się w ramach rzeczywistości demokratycznego państwa prawa: będą potrafili wypełniać, formułować, określone rodzaje dokumentów, poznają zasady funkcjonowania różnych instytucji, a tym samym zdobędą fundamentalną wiedzę na temat prawnych uwarunkowań życia w społeczeństwie prawnoinformacyjnym XXI wieku i będą w pełni świadomie korzystać z przysługującej im zdolności do czynności prawnych.

Ewaluacja będzie przeprowadzana w trakcie roku szkolnego oraz po zakończeniu innowacji, aby poznać efekty włożonej pracy i wyciągnąć konstruktywne wnioski na przyszłość. Sprawdzenie

wiedzy i umiejętności uczniów ustala się raz w semestrze. W tym celu uczniowie będą wypełniać testy weryfikujące zakres nabytych wiadomości i umiejętności. Dopuszcza się ponadto możliwość oceniania postępów uczniów przez pracowników naukowych UWM, prowadzących zajęcia, jednakże wystawiona przez nich ocena miałaby status wyłącznie pomocniczy i uzupełniający, stanowiąc dla nauczyciela miernik naukowej weryfikacji postępów jego pracy z uczniami. Młodzież weźmie udział w konkursach wiedzy o prawie.

Dla uczestników zajęć „Edukacji prawnej” zostanie przygotowana ankieta ewaluacyjna. Wnioski o efektywności działań innowacyjnych zostaną przedstawione Dyrektorowi XII Liceum Ogólnokształcącego im. Marii i Geорга Dietrichów w Olsztynie przez prowadzącego zajęcia.

Autor innowacji

Marian Seroczyński

Dyrektor Szkoły

Dorota Linkiewicz